

Tekssjøen ***

Referansedata

Fylke:	Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag	Prosjektilhørighet:	Statskog 2004, DP 1
Kommune:	Åfjord, Verran	Inventør:	THH, SRE, KAB
Kartblad:	1623 II Holden, 1623 III Roan	Dato feltreg.:	30.07.04-01.08.04
UTM:	Ø:588000, N:7107000	Areal:	38294 daa
H.o.h.:	200-600moh		
Vegetasjonssone:	Sørboreal		
Vegetasjonseksjon:	O2-KIart oseanisk		

Sammendrag

Tekssjøen-området ligger i et større villmarksområde sentralt på Fosen-halvøya, og består av hele øvre delen av nedbørsfeltet til Stordalselva. Området utgjør et meget velarrondert og naturlig avgrenset landskap som omfatter tre markerte dalfører med intakte gradienter fra vann og elver i dalbunnen, via skogdekte lier opp til høyfjellet.

Landskapet har en mosaikk mellom større og mindre granskogsarealer langs bekker og i luser, store arealer myrer i slake skrånninger og dalbunner (for det meste fattige bakkemyrer), og glissen furuskog på rygger og i fattige skrånninger. For det meste dominerer nøysomme vegetasjonstyper (blåbærgranskog, røsslyng-blokkebæruruskog), men det er også en del rikere granskog i hellinger med sigevann (rik småbregneskog, høgstaudeskog). Ganske store deler har et relativt glissent skogbilde av seintvoksende og gamle, men ikke særlig grove trær. I frodigere hellinger står imidlertid langt grovere og mer kompakt granskog. Skogen i indre del (innenfor Tekssjøen) er for en stor del gammel naturskog, der en del granskog har urskogs nær tilstand, med meget gamle trær, rikelig med grove læger i alle nedbrytningsstadier og høy kontinuitet. Furu-skogen er også gammel, med innslag av grove trær på 500 år og spredt dødved. Ytre deler av dalen er langt mer påvirket, med mye sein optimalfase og et mer homogent skogbilde. Imidlertid står de fuktigste skogpartiene her, selv om området ligger noe høyt til å ha utviklet boreal regnskog.

Artsmangfoldet er relativt rikt på naturskogsarter innen flere artsgrupper, og området har regionalt stor viktighet for vedlevende og epifyttiske organismer, samt trolig også for arealkrevende og forstyrrelsesfølsomme fugl. Likevel kan ikke lokaliteten sies å være spesielt viktig biomangfoldmessig, kanskje med unntak av skorpelavsamfunn på gammel gran.

Lokaliteten har et uvanlig uberørt preg, praktisk talt helt uten tekniske inngrep, og det er lenge siden det ble drevet skogbruk i området. Deler av granskogen i indre deler er noe av det minst påvirkete som er påvist på Fosen. Totalt sett har området store kvaliteter knyttet særlig til størrelse, urørthet og arrondering, og vurderes som nasjonalt verneverdig (***).

Feltarbeid

Hele undersøkelsesområdet, samt tilliggende areal på Åfjord-siden, ble undersøkt i løpet av tre dager. Været var svært varmt, noe som sammen med ganske mye insekter vanskeliggjorde feltarbeidet en del. Dette ga seg særlig utslag i at artsregistreringene ikke har vært like detaljerte overalt. Alle deler av området er likevel godt dekket. Tidspunktet på året innebærer at en del sopparter som danner fruktlegemer på høsten ikke har blitt fanget opp. Artsmangfoldet av vedboende sopp er imidlertid ganske svakt i denne regionen, derfor har ikke dette hatt særlig stor innvirkning på resultatene totalt sett.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området inngår i arbeidet med økt skogvern på statens grunn. Arbeidsgrensene for undersøkelsesområdet var på forhånd bestemt av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Direktoratet for Naturforvaltning i samarbeid med Statskog SF. Undersøkelsesområdet ligger på Åfjord statsallmenning og på privat grunn i Verran (tidligere Norske Skog-skogene), og omfatter hele nedbørsfeltet til øvre del av Stordalselva ned til Lauvhattbekken ca. 1 km inn på Åfjord statsallmenning, med unntak av det tidligere avgrensede området "Teksjølia" (Direktoratet for Naturforvaltning 1991c, 1998). Arealet på undersøkelsesområdet var i underkant av 22 000 daa. I tillegg ble tilgrensende område på Åfjord statsallmenning i ytre deler også undersøkt og inkludert i avgrensningen, et areal på 4900 daa.

Tidligere undersøkelser

Sentrale deler av området har tidligere vært undersøkt i forbindelse med verneplan for barskog, fase I. Et areal på 3 700 daa under navnet "Teksjølia" ble undersøkt og avgrenset omkring Tekssjøen i 1985, og vurdert som nasjonalt verneverdig spesialområde (***). (Angell-Petersen 1994), på bakgrunn av bl.a. stor variasjon i skogtyper, svært frodig granskog og preg av gammel naturskog. Under prosessen til verneplan for barskog fase I ble dette utvidet til å omfatte større deler av dalen fra innenfor Tekssjøen og et stykke nedover, totalt 11 300 daa. Dette området ble så vurdert vernet i både fase I og fase II (Direktoratet for Naturforvaltning 1991c, 1998), men ble trukket ut under høringsrundene. Teksjølia er også omtalt i Naturvernforbundets rapport om storområder i skog (Bredesen et al. 2003).

Beliggenhet

Området ligger sentralt på indre del av Fosen-halvøya, lengst nordøst i Åfjord kommune og nordvest i Verran kommune. Det omfatter hele øvre del av Stordalselvas nedbørsfelt, og er stort sett naturlig avgrenset mot snaufjell på alle kanter. I vest grenser området til privat grunn videre nedover langs Stordalselva.

Naturgrunnlag

Topografi

Lokaliteten består av hele øvre del av Stordalselvas nedbørsfelt, og består av et ganske stort, bredt og åpent dalføre som stiger til dels ganske bratt opp til snau fjellet rundt. Fra en bred og åpen forsenkning i sør med flere større og mindre vann, omgitt av myrer og slake åsrygger, starter vassdraget sin ferd mot havet. Fra Reinsjøene renner Reinsjøelva ganske rolig rett nordover, tar opp i seg Finndalselva fra sidedalen Finndalen som kommer ned i hoveddalen fra nord, og svinger så skarpt vest-sørvestover gjennom Tekssjøen og blir til Stordalselva. En rekke småbekker faller ned i hovedelva fra begge sider. Fra Tekssjøen og noen kilometer nedover er dalføret ganske trangt, og skog er begrenset til et smalt belte langs elva. Lenger nede vider dalføret seg ut igjen, og det blir plass til koller og slake skoglier på begge sider.

Geologi

Berggrunnen består av grunnfjell av prekambrisk alder, og er dominert av migmatittisk gneis av granittisk og granodiorittisk sammensetning (Sigmond et al. 1984). Lokalt rik vegetasjon har trolig opphav i små partier med rikere berggrunn, trolig amfibolitt.

Opplendte partier, særlig i øvre deler, har ganske avskrapte forhold med en del berg i dagen, og fjellområdene har en del nakent fjell. Størsteparten av de skogdekte partiene har et ganske tynt, men likevel relativt jevnt avsatt overdekke av morene. Mer beskyttede hellinger kan lokalt ha ganske tykke løsmasser. I tillegg har temmelig store arealer i slakere, konkave skråninger og på flater mark i dalbunnene torvdekke (dvs. myr).

Klima

Lokaliteten ligger i klart oseanisk vegetasjonsseksjon (O2) (Moen 1998), og klimaet er humid og fuktig med et oseanisk preg. Meget høy nedbørhyppighet er karakteristisk, med over 240 dager i året med nedbør over 0,1 mm (Moen 1998). Nedbørmengden ligger trolig oppunder 2000 mm, avtakende mot øst. Værstasjonen Momyr (280 moh.) i Åfjord ca. 10 km vest-nordvest for området hadde i perioden 1961-1990 gjennomsnittlig årsnedbør på 2010 mm (Meteorologisk Institutt 2005). Det er ingen temperaturstasjoner i nærheten av området.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Landskapet preges av mosaikker mellom granskog i lisdaler og langs bekker og elver, glisne furuskoger på rygger og i myrkanter, og store arealer med myrer. Totalt sett er skogdekt areal relativt begrenset pga. alle myrene. Et karakteristisk trekk for indre deler av området er at sammenhengende og kompakt granskog står i større og mindre enheter i lisdalene, ovenfor myrmosaikker i dalbunnene. Vegetasjonen har generelt et humid og oseanisk preg, med rikelig dekning av fuktighetskrevede arter med oseanisk utbredelse.

Granskogen står konsentrert til brattere skråninger og bekkedaler. Mye av granskogen er blåbærskog (humid utforming med mye skrubbe og bjønnekam), men småbregneskog av varierende rikhet med mye bregner i feltsjiktet er også vanlig i hellinger og søkk. En del rikere skog kommer også inn i hellinger med sigevann og i fuktige drag, både storbregneskog og særlig høgstaudeskog. Slike steder inngår arter som skogburkne, turt, kvitbladtistel og tyrihjel, og på fuktige steder gulstarr, sumphaukeskjegg, fjelltistel og svarttopp. Disse rike partiene er trolig i stor grad betinget av lokale lommer av rikere berggrunn. En del fattig sumpskog og små partier rikere sumpskog inngår også langs bekkedrag og i myrkanter, samt i form av hellesumpskog i fuktige skråninger. Lågurtskog finnes sparsomt i de tørreste skråningene. Det er totalt sett ganske stor variasjon i granskogstyper, selv om fattige utforminger dominerer. Trolig er andelen rike vegetasjonstyper større i selve Tekssjølia enn i det området som ble undersøkt i 2004 (jf. Angell-Petersen 1994).

Innslaget av vanlig bjørk varierer men er generelt ganske stort, spesielt i glissen skog oppe i lisdalene og i tilknytning til myrkanter, langs vassdraget og opp mot fjellet. I mer påvirkete deler av granskogen, dvs. i ytre deler av dalen, inngår også partier med mye bjørk som er suksesjonsbetinget (bjørk etablert etter hogst som har åpnet opp granskogen). Andre løvtrær, som rogn, selje, osp og gråor er langt sjeldnere.

Furuskogen, som dekker mye av skogarealet i området, er for en stor del av røsslyng-blokkebærtype. Denne står både i fuktige skråninger og på grunnlendte rygger. I skråninger er det noen steder innblandet en del gran i røsslyng-blokkebærskogen. De tørreste, sørvendte hellingene har enkelte steder fragmenter av bærlyngskog, men klimaet er for humid til at denne typen gjør noe av seg. I dalbunnen går røsslyng-blokkebærskogen iblant over i furumyrskog i myrkantene.

Store deler av arealet under skoggrensa dekkes av myr, for det meste fastmattemyrer. Særlig bakkemyr er vanlig og kan utgjøre bølgende tepper i slake hellinger. Myrvegetasjonen er stort sett fattig, med blåtopp, rome, klokkeling og torvull som karakteristiske arter. Intermediærmyr med arter som gulstarr, dvergjamne, jåblom og bjønnbrodd inngår imidlertid også enkelte steder. Ved Skurvseteren lengst vest er noe av myrarealet tidligere grøftet.

Fjellområdene er utelukkende fattige, og veksler mellom naken, avskrapte fjellgrunn, fattig heivegetasjon og lisdaler med røsslyng og dvergbjørk. Fattige snøleier finnes også sparsomt i de fuktigste bakhellingene.

Skogstruktur og påvirkning

Indre deler av området (innenfor Tekssjøen), har stort sett eldre naturskog. Granskogspartiene her består for det meste av skog i aldersfase, med et godt flersjiktet og gjerne litt åpent skogbilde mange steder. Typisk på mager mark er et glissent preg der det i tillegg til grana kommer det inn spredt furu og mye bjørk i tillegg. Mange gamle trær inngår, men dimensjonene er oftest ikke spesielt grove. I lisdaler med bedre bonitet er skogen betydelig grovere og mer kompakt, og med mindre innslag av andre treslag. Utenfor kjerneområdene er det snakk om naturskog som i varierende grad er tydelig plukkhogst-påvirket, med spredt forekomst av gamle trær og død ved. Påvirkningen har generelt vært størst i de produktive, nedre

deler av liene.

Spesielt Finndalen og et lite parti oppe i lia vest for Reinsjøelva (kjerneområde 1 og 2) har mye virkelig gammel naturskog, der størsteparten har urskogsnaere forhold. Store deler er i bledningsfase eller oppløsningsfase, med utpreget glennepreg pga. småskalaforstyrrelse, og god naturlig foryngelse i glennene. Skogen er derfor variert og godt flersjiktet. Mange trær har tydelig høy alder, med grov bark, grove og tørre greiner og glisne toppe. Gran på over 250 år er vanlig, og spredt inngår trolig også en del trær over 300 år. Dimensjonsspredningen er generelt stor, men mange trær er grove. Dimensjoner på rundt 40-55 cm dbh er vanlig, trær på 60-70 cm inngår jevnt, og enkelte meget kraftige gulrotgraner på 80-90 cm finnes også noen steder. Skogen har også rikelig med gadd og læger av kraftige dimensjoner og i alle nedbrytningsstadier, men muligens er de aller eldste nedbrytningsstadiene noe underrepresentert. Noen få eldgamle stubberester og greinavkapp ble da også observert, om enn i meget liten tetthet. Totalt sett har disse partiene høy og ubrutt kontinuitet i gamle trær, og trolig også høy kontinuitet i læger. Kjerneområdene 3 og 4 ved Reinsjøene er mer påvirket, med klart mindre innslag av gamle trær og død ved, men også her er det lenge siden det er blitt hogd, og da kun i form av plukkhogst.

Furuskogen er utpreget glissen, stort sett i en slags aldersfase, og har god aldersspredning fra ungfuru til meget gamle trær. Det er gjerne ganske god tetthet av tydelig gamle trær med flat krone, vridde stamme og grove greiner. Slike trær er grove, men ganske kortvokste og seintvoksende. Borprøver av to furuer ved Reinsjøtjønnin viste aldre på ca. 450 og 500 år, slike trær finnes spredt i områdets indre deler. Grov furugadd og -læger i de fleste nedbrytningsstadier finnes spredt til sparsomt. Selv om det er få synlige spor etter hogster i dag, viser klar mangel på gadd og særlig læger, samt underrepresentasjon av de eldste aldersklassene av levende trær at det har vært en god del uttak av furu i eldre tid.

Det synes å gå et klart påvirkningsskille omtrent ved Tekssjøen. Granskogen i Tekssjølia er ikke undersøkt i denne omgang, men beskrives av Angell-Petersen (1994) som tydelig plukkhogstpreget, bl.a. med mange stubber og mye bjørk i en suksesjonsfase som er på vei ut, og det skal ha vært hogd i området omkring 1910. På tross av plukkhogstpåvirkningen har imidlertid også skogen her preg av gammel naturskog, inkludert en del gadd og læger. Det er uvisst hvor langt mot sørvest fra Finndalen i retning Tekssjøen den meget gamle skogen i kjerneområde 1 fortsetter, siden dette ligger innenfor det tidligere registrerte området som det ikke ble tid til å undersøke i denne omgang.

De ytre deler av dalen har vært gjenstand for langt større skogbruksaktiviteter lengre fram i tid i plukk- og gjennomhogstepoken enn områdene lenger inn, og det er da også stor tetthet av gamle stubber her. Store deler av de kompakte granskogene i lisdaler og bekkedaler domineres av sein optimalfase. Skogbildet har ofte et ganske homogent og oppkvistet preg med svak sjiktning, få tydelig gamle trær, ganske dårlig dimensjonsspredning og relativt moderate dimensjoner (gjærne rundt 25-35 cm dbh). Mengden dødved er stort sett lav. Skogen i lia sør for Øystre Hyttjønnna har et mer oppbrutt og variert preg pga. lokale vindfellinger. Her er det derfor mer dødved. Åpningene har også gitt grunnlag for stort innslag av bjørk, og det er også en del død bjørk, mens granskogen ellers er fattig på andre treslag. Mindre arealer i høyreliggende partier har et eldre preg med aldersfase. Her er skogbildet noe mer variert, med bedre sjiktning, høyere innslag av gamle trær og litt mer dødved (men stort sett bare ferske og midlere nedbrytningsstadier). Enkelte steder står en del litt eldre løvtrær som rogn og selje isprengt granskogen, iblant med en del Lobarion-samfunn.

I den glisne furuskogen og i røsslyng-blokkbær-barblandingsskog står spredt enkelte grove furuer av tydelig høy alder. Enkelte gadd og noen få læger inngår også. Et parti på salen sørøst for Middagshaugen har fint utviklet barblandingsskog med god sjiktning og preg av gammel naturskog, men dette er bare et lite restareal. Stort sett er tettheten av gamle furuelementer lav, og klart lavere enn i indre deler.

Granskogene i bekkedaler og nord- til østvendte lier har et utpreget stabilt fuktig skogklima. Slik granskog finnes spredt i hele området, men den aller fuktigste skogen står i nordvestskråningen av Middagshaugen ned mot Stordalselva lengst vest i området. Denne skogen er dessverre ganske hardt påvirket, men har et betydelig utviklingspotensial, selv om området trolig ligger noe høyt for å kunne huse velutviklet boreal regnskog.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Tekssjøen. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Finndalen

Naturtype:	Urskog/gammelskog - Granskog	UTM:	Ø:589100, N:7109400
BMVERDI:	A	Hoh:	290-400 moh
Areal:	1333daa		

Sørvendt slakt dalføre med mye myr i dalbunnen og lisdaler med granskog opp mot snauffjellet på begge sider, til dels ganske bratt på vestsiden der det også er noen bekker som delvis har gravd seg ned i morene og skapt v-daler. Terrenget er mosaikk mellom bakkemyrer, rygger med røsslyng-blokkbærfuruskog og større arealer granskog (mest blåbærskog, noe småbregneskog, innslag av rikere høgstau-devegetasjon noen steder). Skogen er til dels urskogsnaer, mye alders- og bledningsfase, med utpreget glennepreg mange steder. Trærne er grove og til dels meget gamle (250-300 år), enkelte kjempetrær opptil 80-90 cm inngår. Det er mye gadd og rikelig med grove læger i alle nedbrytningsstadier. Kontinuiteten er generelt høy, selv om et fåtall eldgamle stubberester finnes. Skogen har stor tetthet av flere signalarter.

2 Reinsjøelva V

Naturtype:	Urskog/gammelskog - Granskog	UTM:	Ø:588500, N:7106000
BMVERDI:	A	Hoh:	315-340 moh
Areal:	32daa		

Slak østvendt li i overkant av myr. Blåbærgranskog dominerer med en del bjørkeinnslag. Granskogen er flersjiktet, mangler synlige hogstspor, og er urskogsnaer med god kontinuitet. Det er rikelig med læger, gadd, høystubber og gamle trær på rundt 40 cm dbh. God

kontinuitet.

3 Nordre Reinsjøen

Naturtype:	Urskog/gammelskog - Granskog	UTM:	Ø:588000, N:7104200
BMVERDI:	B	Hoh:	305-410 moh
Areal:	155daa		

Bratt østvendt li med produktiv granskog. Stedvis finnes en del steinblokker i de bratteste partiene. Vegetasjonen varierer mellom blåbærskog, småbregneskog, storbregneskog og stedvis mindre flekker med høgstaudeskog. Gran dominerer med en del bjørk og noe innslag av rogn. Flere gran på rundt 50 cm dbh finnes. Skogen er plukkhogget fra tidligere men har stedvis mye død ved av både gran og bjørk. Godt nedbrutte og ferske læger dominerer, mens det er mindre av middels nedbrutte. Gadd finnes spredt. Lokaliteten har et fuktig lokal-klima med en del hengelav på trærne.

4 Reinsjøklumpen

Naturtype:	Urskog/gammelskog - Granskog	UTM:	Ø:589100, N:7104200
BMVERDI:	B	Hoh:	320-420 moh
Areal:	551daa		

Sør- til vestvendt lise med mosaikk mellom blåbærgranskog og røsslyng-blokkebær-barblandingsskog. Litt småbregnegranskog finnes nederst. Aldersfase dominerer. Skogbildet er stort sett ganske glissent, særlig på magrere mark (furu, gran, bjørk i blanding), noe mer kompakt på ren granmark. Skogen er ganske gammel, med en del tydelig gamle trær, gadd og læger i flere nedbrytningsstadier, selv om tettheten ikke er veldig stor. Det inngår også noe spredt gammel furugadd og enkelte furulæger.

Artsmangfold

Betydelige deler av områdets indre deler består av gammel naturskog som gir potensial for et ganske rikt mangfold av krevende naturskogsarter knyttet til gamle trær, død ved og lang kontinuitet. Særlig kjerneområde 1 Finndalen skiller seg ut, og det var da også her at de største forekomstene av interessante arter ble funnet. Ytre deler er betydelig sterkere påvirket, og arts mangfoldet er da også mer utarmet i denne delen, med funn av bare noen få, mindre krevende signalarter.

Oseaniske områder har generelt et betydelig fattigere mangfold av vedboende sopp enn mer kontinentale områder, og størsteparten av Midt-Norge har derfor et ganske lite utvalg av arter innen denne gruppen i forhold til for eksempel indre deler av Østlandet. Til å være Fosen-regionen ble det likevel påvist en del signalarter, hvorav svartsonekjuka er temmelig vanlig. Området er utvilsomt av de beste på Fosen når det gjelder vedboende sopp på gran. Mest interessante enkeltfunn er utvilsomt barksoppen *Chaetoporellus curvisporus* (= *Hyphodontia* c.), en sårbar art som er tydelig knyttet til gammel naturskog og som tidligere er funnet 17-20 ganger i Norge og to ganger i Trøndelag (Ryvarden et al. 2003, egne obs.). Arten ble funnet på ei furulåg i furumyrskog litt sør for Tekssjøtømtet. Sjelden er også *Hyphodontia floccosa*, en barksopp som ble funnet på ei granlåg i kjerneområde 4 Reinsjøklumpen. Denne arten har ca. 20 kjente norske funn (Ryvarden et al. 2003), og betraktes som sjelden også i Sverige (Hallingbäck & Aronsson 2005). Den karakteristiske, mørkt blå gråblå barksopp er ganske vanlig i Finnmark, men lenger sør temmelig spredt og sjelden.

Stor tetthet av meget gammel og grov gran med stabil sprekkebark og grove greiner i fuktig miljø gir grunnlag for rike skorpelavsamfunn på gran, både knappenålslav og arter i gammelgranslavsamfunnet. Gammelgranslav forekommer da også ganske vanlig i de eldste skogpartiene. Andre, mer krevende arter i samfunnet ble ikke påvist, men dette skyldes delvis manglende kompetanse hos registrantene på det aktuelle tidspunktet, og delvis fordi disse gruppene er tidkrevende å registrere. Med de gjeldende vær- og insektsforholdene på inventeringstidspunktet ble derfor disse artsgruppene dårlig undersøkt. Mest interessante lav er rimnål, en art som er ganske frekvent i gammel granskog på deler av indre Østlandet, men som i Midt-Norge er svært sjelden og bare funnet tre ganger tidligere (Botanisk Museum 2004a).

Som følge av liten andel rikbarksløvtrær og høyden over havet er makrolavfloraen betydelig fattigere, og det ble bare påvist en del mindre krevende signalarter på spredte rikbarksløvtrær. Det kan likevel nevnes at de eldste granskogspartiene har ganske bra med skjeggjav på trærne. Området ligger trolig for høyt til at velutviklet boreal regnskog kan forekomme, med et mulig unntak for de nederste partiene nær elva i vest.

Karplantefloraen er frodig og velutviklet i de rike partiene, men likevel ikke særlig artsrik. Mosefloraen kan være ganske rik i de gamle skogene, særlig er potensialet brukbart for dødvedmoser. Dette elementet er dårlig undersøkt.

Det er totalt registrert 4 rødlistearter (alle vedboende sopp, hvorav 1 sårbar) og 5 kandidatarter. Biomangfoldmessig er de største kvalitetene trolig knyttet til skorpelav på gammel gran i fuktig skog. I regional sammenheng har også området i kraft av sin urørthet stor verdi for vedlevende organismer. Totalt sett kan likevel ikke området sies å være spesielt viktig for biomangfoldet.

Vilt

Området har utvilsomt viktig funksjon for arealkrevende fuglearter, både skoglevende arter og fugl knyttet til vann og myr. Forstyrrelsesfølsomme fugl kan her finne et fristed. Et varslende par av dvergalk i Finndalen tyder på hekking her. Nevnes kan også at det seint på kvelden kom ei haukugle inn på overnattingsplassen vår ved Austre Reinsjøen. Fuglen var veldig "snakkesalig", og artikulerte seg med mange merkelige lyder.

Tabell: Artsfunn i Tekssjøen. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Spettefugler	Picoides tridactylus	Tretåspett		0	0
Levermoser	Anastrophyllum hellerianum	Pusledraugmose		3	1 ₁ 4 ₂
Levermoser	Mylia taylorii	Raudmuslingmose		4	0 1 ₄
Busk- og bladlav	Alectoria sarmentosa	Gubbeskjegg		0	0 1 ₀ 2 ₀ 3 ₀ 4 ₀
	Cavernularia hultenii	Groplav		0	0 1 ₀
	Degelia plumbea	Vanlig blåfylltav		5	4 1 ₁
	Lobaria pulmonaria	Lungenever		20	20
	Lobaria scrobiculata	Skrubbenever		15	15
	Nephroma bellum	Glattvrenge		20	7 1 ₃ 3 ₁₀
	Nephroma laevigatum	Kystvrenge		5	2 1 ₃
	Nephroma parile	Grynvrenge		15	3 1 ₂ 3 ₁₀
	Nephroma resupinatum	Lodnevrenge		3	1 ₂ 3 ₁
	Pannaria conoplea	Grynfylltav		1	1
	Parmeliella triptophylla	Stiffylltav		20	17 1 ₃
	Peltigera collina	Kystårenever		5	4 1 ₁
	Platismatia norvegica	Skrukkelav		0	0 1 ₀ 3 ₀ 4 ₀
Skorpelav	Chaenotheca gracillima	Langnål		3	1 1 ₂
	Chaenotheca subroscida	Sukkernål		5	1 1 ₃ 4 ₁
	Chaenothecopsis viridialba	Rimnål		1	1 ₁
	Gyalecta friesii			4	1 ₃ 2 ₁
	Lecanactis abietina	Gammelgranlav		22	0 1 ₂₀ 2 ₁ 4 ₁
Sopp vedboende	Aleurodiscus lividocaeruleus	Gråblå barksopp	R	1	1
	Antrodia heteromorpha	Grankvitkjuke		4	1 1 ₂ 4 ₁
	Chaetoporellus curvisporus		V	1	1
	Climacocystis borealis	Vasskjuke		7	1 ₄ 2 ₂ 4 ₁
	Cystostereum murrari	Duftskinn	DC	21	11 1 ₃ 2 ₃ 3 ₁ 4 ₃
	Hyphodontia floccosa			1	4 ₁
	Leptoporus mollis	Kjøttkjuke		4	3 1 ₁
	Phellinus nigrolimitatus	Svartsoneskjuke	DC	45	9 1 ₃₀ 2 ₃ 3 ₂ 4 ₁
	Pseudographis pinicola	Gammelgranskål	DC	11	1 ₀ 2 ₁ 4 ₁₀
	Skeletocutis lenis			6	6

Avgrensning og arrondering

Hele øvre del av nedbørsfeltet til Stordalselva er inkludert, med sammenhengende og intakte gradienter fra vassdraget til snauffjellet gjennom hele området. Arronderingen er derfor meget god. I vest (nedover vassdraget) er området en del utvidet, for å få med mest mulig av nedbørsfeltet og ikke minst større skogarealer i den lavestliggende delen av området. Dette vil samtidig gi en mer helhetlig avgrensning av landskapsrommet. De skoglige kvalitetene i dette området er imidlertid ikke like store som lengst inne i området, men trolig ikke dårligere enn resten av skogene fra Tekssjøen og nedover. Ut fra avstandsvurderinger står det trolig også en del fuktig og eldre naturskog omkring Stordalselva et stykke videre nedover mot Olakjerkfossen, samt sørover mot Hyttjønnskollen.

Andre inngrep

Skogbruk har ikke vært drevet på lang tid. Området er også nærmest helt uberørt av tekniske inngrep, med unntak av et fåtalls hytter av lav standard og en kjøretrasé for terrengmotersykel sør og øst for Austre Reinsjøen, kanskje brukt i forbindelse med reindriften. Trolig kjøres det inn fra Øver-Silderen like sør for området. Totalt sett framstår hele lokaliteten som uvanlig uberørt.

Vurdering og verdisetting

Tekssjøen er et stort skogområde som omfatter et stort nedbørsfelt med tre markerte dalfører, med intakte gradienter i dette landskapet fra dalbunn med vann og vassdrag til høyfjell. Det fanger opp betydelig variasjon i skogtyper i indre del av nedbørsfeltet til Stordalselva, inkludert en god del ganske frodig granskog. Hele området er praktisk talt helt uten moderne inngrep, og i store deler av området er det lenge siden det ble hogd. Betydelige arealer har gammel naturskog av både gran og furu, inkludert en del urskogs nær granskog. Så gammel skog er svært uvanlig, særlig i ytre, oseaniske deler av regionen, og Finndalen er noe av den minst påvirkete granskogen som er kjent på Fosen. Den svært gode arronderingen, med hele nedbørsfeltet fanget opp, kombinert med svært liten grad av inngrep gjør området velegnet som referanseområde.

Biomangfoldmessig kan ikke området sies å ha spesielt store kvaliteter, selv om området i kraft av sin urørthet trolig har regional verdi for vedlevende organismer (en gruppe som i utgangspunktet har lav diversitet i regionen i forhold til mer kontinentale områder). Mulig unntak kan være skorpelav på stabil og grov granbark, et samfunn som trolig er velutviklet i deler av området.

I negativ retning veier at skogarealet er oppstykket av store myrrealer, slik at totalt skogdekt areal er relativt lite det store totalarealet tatt i betraktning. Det trekker også ned at ytre deler er betydelig plukkhogstpåvirket, men disse delene er samtidig viktige for å få med mest mulig skogareal og for å øke spennet i skogtyper, inkludert de fuktigste partiene i hele området. Disse faktorene har imidlertid mindre betydning for verdiene totalt sett.

Området oppfyller flere kriterier påpekt i mangelanalysen av skogvern (Framstad 2002, 2003) relativt godt. Av de høyest prioriterte behovene er det særlig større forekomster av gammel skog under naturlig dynamikk / urskog som er godt oppfylt. Viktig er også størrelsen, idet det er en generell mangel på store skogområder som er vernet. Andre påpekte mangler som oppfylles gjelder særlig representativitet: (1) manglende dekning av verneområder for klart oseanisk vegetasjonsseksjon (O2), og (2) manglende dekning i kystnære områder.

Totalt sett har Tekssjøen-området store kvaliteter knyttet til størrelse, urørthet og arrondering. Lokaliteten er trolig noe av det mest verdifulle som er av gammel naturskog i regionen (av det som ikke er regnskog), og er nasjonalt verneverdig (***).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Tekssjøen. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Dødved mengde	Dødved kont.	Gamle bartær	Gamle løvtrær	Gamle edel-løvtrær	Treslagsfordeling	Variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Finndalen	***	***	***	***	*	-	*	*	*	**	-	-	***
2 Reinsjøelva V	***	**	***	***	*	-	*	*	*	*	-	-	***
3 Nordre Reinsjøen	**	**	**	*	**	-	**	**	**	*	-	-	**
4 Reinsjøklumpen	**	**	**	**	*	-	*	*	*	*	-	-	**
Totalt for Tekssjøen	***	***	**	***	*	-	*	**	*	**	***	***	***

Referanser

Angell-Petersen, I. 1994. Inventering av verneverdig barskog i Sør-Trøndelag. Økoforsk

Rapp. 1988:8: 1-241.

Botanisk Museum 2004a. Norwegian Lichen Database (NLD): www.nhm.uio.no/botanisk/lav.

Direktoratet for Naturforvaltning 1991c. Barskog i Midt-Norge. Utkast til verneplan. DN-rapport 1991-1.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1998. Barskog i Midt-Norge. Utkast til verneplan. Fase II. DN-rapport 1998-3.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.

Hallingbäck, T. & Aronsson, G. (red.) 2005. Ekologisk katalog över storsvampar och myxomyceter (nätversionen). ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Meterologisk Institutt 2005. Klimastatistikk Norge: <http://met.no/observasjoner/index.html>.

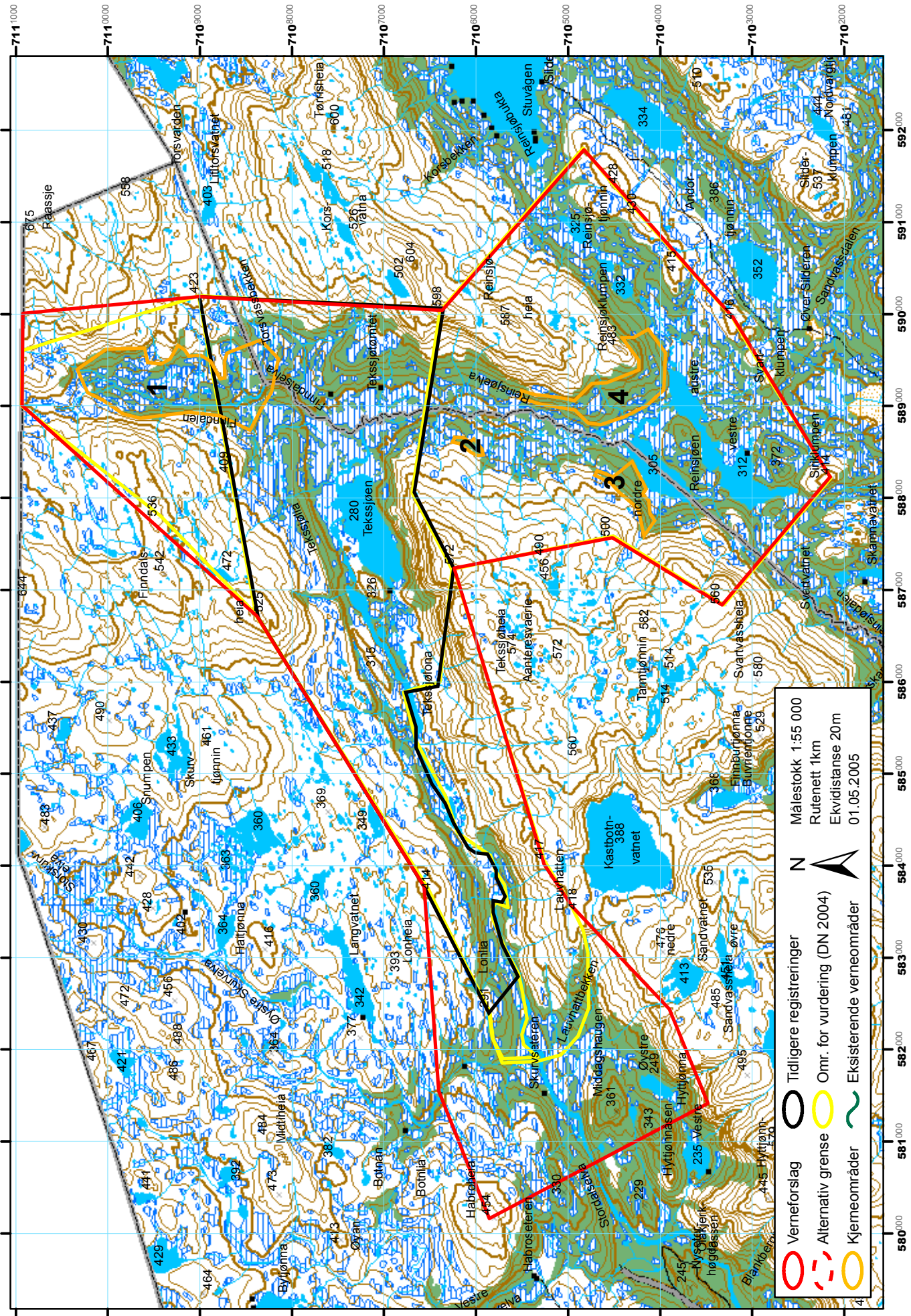
Midteng, R., Hofton, T.H., Gaarder, G., Lorås, J., Iversen, M., Prestø, T., Abel, K. og Bredesen, B (red). 2003. Våre siste villmarker i skog. Skogutvalget, Norges Naturvernforbund.

Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.

Ryvarden, L., Stokland, J. & Larsson, K-H. 2003. A critical checklist of corticoid and poroid fungi of Norway. Synopsis Fungorum 17. Fungiflora, Oslo.

Sigmond, E.M.O., Gustavson, M. & Roberts, D. 1984. Berggrunnskart over Norge - M 1: 1 million. Norges Geologiske Undersøkelse.

Tekssjøen, (Åfjord og Verran). Grenser for verneverdig skogområde.

○ Vernefor-slag
- - - Tidligere registreringer
○ Alternativt grense
~ Eksisterende verneområder

Målestokk 1:55 000
 Ruteneett 1km
 Ekvidistanse 20m
 01.05.2005

Bilder fra området Tekssjøen

Bassenget med Reinsjøene der Stordalselva har sine kilder, sett sørover fra Reinsjøheia. Foto: Tom Hellik Hofton

Urskogsnær fjellgranskog i Finndalen. Foto: Tom Hellik Hofton

Karakteristisk landskap for Tekssjøen-området er store, bølgende myrområder som veksler med større og mindre granskoger i hellingene. Foto: Tom Hellik Hofton

*Typisk substrat for skorpelaven *Gyalecta friesii*. Arten kan såvidt skimtes innunder rota. Foto: Tom Hellik Hofton*